

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 146/16
V Luxemburgu 21. decembra 2016

Rozsudok vo veci C-104/16 P
Rada/Ludový front za oslobodenie Saguia-el-Hamra a Rio de Oro (Front Polisario)

Dohoda o pridružení a dohoda o liberalizácii uzavreté medzi EÚ a Marokom sa neuplatňujú na Západnú Saharu

Súdny dvor teda zrušil rozhodnutie Všeobecného súdu, ktorým sa rozhodlo opačne, a zamietol žalobu o neplatnosť predloženú Frontom Polisario proti rozhodnutiu Rady uzavrieť dohodu o liberalizácii

Západná Sahara je územie v severozápadnej Afrike, ktoré je ohraničené na severe Marokom, na severovýchode Alžírskom, na východe a na juhu Mauritániou a na západe Atlantickým oceánom. V súčasnosti je väčšina územia Západnej Sahary pod kontrolou Maroka. Malá časť tohto územia nachádzajúca sa na východe je pod kontrolou Frontu Polisario, hnutia, ktorého cieľom je dosiahnuť nezávislosť Západnej Sahary a ktorého legitimita bola uznaná Organizáciou Spojených národov.

Európska únia a Maroko uzavreli v roku 2012 dohodu, ktorá upravovala recipročné liberalizačné opatrenia pre poľnohospodárske výrobky, spracované poľnohospodárske výrobky, ryby a výrobky rybného hospodárstva („dohoda o liberalizácii“). Táto dohoda, ktorej územná pôsobnosť je rovnaká ako v prípade dohody o pridružení medzi EÚ a Marokom¹, bola schválená Európskou úniou prostredníctvom rozhodnutia Rady².

Front Polisario sa obrátil na Všeobecný súd Európskej únie so žalobou na zrušenie tohto rozhodnutia. Svojím rozsudkom vyhláseným 10. decembra 2015³ Všeobecný súd zrušil toto rozhodnutie potom, ako konštatoval, že dohoda o pridružení a dohoda o liberalizácii sa uplatňovali „na území Marockého kráľovstva“ a že tento výraz sa má vzhľadom na neexistenciu opačného ustanovenia v dohode chápať tak, že zahŕňa Západnú Saharu. Ďalej sa Všeobecný súd domnieval, že vzhľadom na uplatnenie týchto dohôd na území Západnej Sahary bol Front Polisario dotknutý rozhodnutím Rady, a preto bol aj aktívne legitimovaný na podanie návrhu na jeho zrušenie. Napokon Všeobecný súd v podstate rozhodol, že pred uzavretím dohody o liberalizácii Rada porušila svoju povinnosť preskúmať, či nič nenasvedčuje tomu, že by sa využívanie prírodných zdrojov územia Západnej Sahary pod marockou kontrolou mohlo uskutočňovať na úkor jej obyvateľov a porušovať ich základné práva. Keďže Rada nebola spokojná s týmto rozsudkom, obrátila sa na Súdny dvor s návrhom na jeho zrušenie.

Vo svojom dnešnom rozsudku **Súdny dvor rozhodujúci v skrátenom súdnom konaní na návrh Rady** vyhovel odvolaniu a **zrušil rozsudok Všeobecného súdu**.

Súdny dvor totiž konštatuje, že na účely určenia územnej pôsobnosti dohody o liberalizácii, ktorej znenie nijako neodkazuje na Západnú Saharu, Všeobecný súd nezohľadnil všetky pravidlá

¹ Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej, podpísaná v Bruseli 26. februára 1996 a schválená v mene uvedených Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 2000/204/ES, ESUO z 24. januára 2000 (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 1; Mim. vyd. 11/033, s. 175).

² Rozhodnutie Rady 2012/497/EÚ z 8. marca 2012 o uzavretí dohody vo forme výmeny listov medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky, spracované poľnohospodárske výrobky, ryby a výrobky rybného hospodárstva a o nahradení protokolov č. 1, 2 a 3 a ich príloh a o zmenách a doplneniach Euro-stredomorskej dohody o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej (Ú. v. EÚ L 241, 2012, s. 2).

³ Rozsudok Všeobecného súdu z 10. decembra 2015, *Front Polisario/Rada* (T-512/12).

medzinárodného práva, ktoré sa uplatňujú na vzťahy medzi Úniou a Marokom, napriek tomu, že to vyžaduje Viedenský dohovor z roku 1969 o zmluvnom práve⁴.

V tomto ohľade Súdny dvor uvádza, že **vzhľadom na samostatné a odlišné postavenie zaručené územia Západnej Sahary na základe Charty Organizácie Spojených národov a na zásadu sebaurčenia národov je vylúčené, aby výraz „územie Marockého kráľovstva“, ktorý definuje územnú pôsobnosť dohody o pridružení a dohody o liberalizácii, zahŕňal Západnú Saharu a v dôsledku toho boli tieto dohody uplatniteľné na tomto území.** Všeobecný súd teda nevyvodil dôsledky z postavenia Západnej Sahary z hľadiska medzinárodného práva.

Ďalej z medzinárodnej praxe vyplýva, že **pokiaľ sa dohoda má uplatňovať nielen na územie určitého štátu, ale aj nad rámec tohto územia, táto dohoda musí výslovne stanovovať**, že ide o územie v jurisdikcii určitého štátu alebo o územie, za ktorého medzinárodné styky je zodpovedný tento štát. Toto pravidlo tiež bráni tomu, aby sa rozhodlo, že dohoda o pridružení a dohoda o liberalizácii sa uplatňujú na Západnú Saharu.

Nakoniec Súdny dvor potom, ako pripomenul **zásadu relatívneho účinku zmlúv, na základe ktorej zmluva nemôže ani škodiť, ani poskytovať výhody tretím stranám bez ich súhlasu**, usúdil, že vzhľadom na poradné stanovisko vydané Medzinárodným súdnym dvorom v roku 1975 v súvislosti so Západnou Saharou na návrh Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov⁵ **sa ľud na tomto území musí považovať za tretiu osobu**, ktorá by mohla byť dotknutá vykonaním dohody o liberalizácii. V prejednávanej veci **sa nezdá, že by tento ľud súhlasil s tým, aby sa predmetná dohoda uplatňovala na Západnú Saharu.**

Pokiaľ ide o skutočnosť, že niektoré ustanovenia dohoda o pridružení a dohody o liberalizácii sa uplatňovali „de facto“ v niektorých prípadoch na výrobky s pôvodom v Západnej Sahare, Súdny dvor konštatuje, že **sa nepreukázalo, že by takáto prax bola výsledkom dohody medzi zmluvnými stranami o zmene výkladu územnej pôsobnosti týchto zmlúv.** Navyše údajná vôľa Únie v tomto zmysle by si nevyhnutne vyžadovala pripustiť, že Únia zamýšľala vykonať tieto dohody spôsobom nezlučiteľným so zásadami sebaurčenia a relatívneho účinku zmlúv a tiež s požiadavkou dobrej viery vyplývajúcou z medzinárodného práva.

Keďže Súdny dvor dospel k záveru, že dohoda o liberalizácii sa neuplatňuje na územie Západnej Sahary, zrušil rozsudok Všeobecného súdu, v ktorom sa dospelo k opačnému záveru, a rozhodol, že sám rozhodne o žalobe podanej Frontom Polisario. V tomto ohľade konštatuje, že vzhľadom na to, že dohoda o liberalizácii sa neuplatňuje na Západnú Saharu, Front Polisario nie je dotknutý rozhodnutím, prostredníctvom ktorého Rada uzavrela túto dohodu. **Súdny dvor preto zamietol žalobu Frontu Polisario z dôvodu neexistencie jeho aktívnej legitímácie.**

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím, ktoré Súdny dvor vydal v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Viedenský dohovor o zmluvnom práve z 23. mája 1969, podpísaný vo Viedni (Rakúsko) (Zbierka zmlúv Spojených národov, zv. 1155, s. 331).

⁵ Poradné stanovisko Medzinárodného Súdneho dvora o Západnej Sahare (Zbierka MSD 1975, s. 12).